

Joanna Pijanowska **Jak wiele jest ekologii?**

- Andrewartha H.G., Birch Ch., The Distribution and Abundance of Animals, Chicago 1954.
- Barry G., Earth Meanders. Ecology is the Meaning of Life, "Ecological Internet" 20 X 2013.
- Carson R., Silent Spring, Boston-Cambridge (MA) 1962.
- Elton Ch.S., Animal Ecology, London 1927.
- Goetel W., Sozologia - nauka o ochronie przyrody i jej zasobów, "Kosmos" 15, 1966, s. 473-482.
- Krebs Ch.J., Ecology. The Experimental Analysis of Distribution and Abundance, New York 1972.
- Minelli A., Grand Challenges in Evolutionary Developmental Biology, "Frontiers in Ecology and Evolution" 2, 2015, <https://doi.org/10.3389/fevo.2014.00085>.
- Odum E.P., Fundamentals of Ecology, Philadelphia 1959.
- Peters R.H., A Critique for Ecology, Cambridge-New York 1991.
- Peters R.H., The Role of Prediction of Limnology, "Limnology and Oceanography" 31, 1986, 5, s. 1143-1159. <https://doi.org/10.4319/lo.1986.31.5.1143>
- Pigliucci M., Opinion - Is Evolvability Evolvable?, "Nature Reviews Genetics" 9, 2008, s. 75-82. <https://doi.org/10.1038/nrg2278>
- Ricklefs R.E., The Economy of Nature. A Textbook in Basic Ecology, Portland (OR) 1976.
- Sutherland W.J., Freckleton R.P., Godfray H.Ch.J., Beissinger S.R., Benton T., Cameron D.D., Carmel Y., Coomes D.A., Coulson T., Emmerson M.C., Hails R.S., Hays G.C., Hodgson D.J., Hutchings M.J., Johnson D., Jones J.P.G., Keeling M.J., Kokko H., Kunin W.E., Lambin X., Lewis O.T., Malhi Y., Mieszowska N., Milner-Gulland E.J., Norris K., Phillimore A.B., Purves D.W., Reid J.M., Reuman D.C., Thompson K., Travis J.M.J., Turnbull L.A., Wardle D.A., Wiegand T., Identification of 100 Fundamental Ecological Questions, "Journal of Ecology" 101, 2013, 1, s. 58-67. <https://doi.org/10.1111/1365-2745.12025>
- Walker P.A., Political Ecology. Where Is the Ecology?, "Progress in Human Geography" 29, 2005, s. 73-82. <https://doi.org/10.1191/0309132505ph530pr>
- Zimmerer K.S., Bassett T.J., Political Ecology. An Integrative Approach to Geography and Environment-Development Studies, New York 2003.

Piotr Matczak **Możliwości i trudności badań interdyscyplinarnych na przykładzie socjo-hydrologii**

- Blair P., Buytaert W., Modelling Socio-Hydrological Systems. A Review of Concepts, Approaches and Applications, "Hydrology and Earth System Sciences. Discussions" 12, 2015, s. 8761--8851, <https://doi.org/10.5194/hessd-12-8761-2015>.
- Di Baldassarre G., Viglione A., Carr G., Kuil L., Salinas J.L., Blöschl G., Socio-Hydrology: Conceptualising Human-Flood Interactions, "Hydrology and Earth System Sciences" 17, 2013, 8, s. 3295-3303, <https://doi.org/10.5194/hess-17-3295-2013>

Ertsen M.W., Murphy J.T., Purdue L.E., Zhu T., A Journey of a Thousand Miles Begins with One Small Step - Human Agency, Hydrological Processes and Time in Socio-Hydrology, "Hydrology and Earth System Sciences. Discussions" 10, 2013, s. 14265-14304, <https://doi.org/10.5194/hessd-10-14265-2013>

Fuchs S., Karagiorgos K., Kitikidou K., Maris F., Paparrizos S., Thaler T., Flood Risk Perception and Adaptation Capacity. A Contribution to the Socio-Hydrology Debate, "Hydrology and Earth System Sciences" 21, 2017, 6, s. 3183-3198, <https://doi.org/10.5194/hess-21-3183-2017>

Gober P., Wheeler H.S., Debates - Perspectives on Socio-Hydrology. Modeling Flood Risk as a Public Policy Problem, "Water Resources Research" 51, 2015, s. 4782-4788, <https://doi.org/10.1002/2015WR016945>

Gober P., Wheeler H.S., Socio-Hydrology and the Science-Policy Interface. A Case Study of the Saskatchewan River Basin, "Hydrology and Earth System Sciences" 18, 2014, 4, s. 1413-1422, <https://doi.org/10.5194/hess-18-1413-2014>

Iwanicki J., Kindler J., Kundzewicz Z., Zagrożenia związane z wodą, "Nauka" 1, 2014, s. 63-76.

Johannessen Å., Wamsler Ch., What Does Resilience Mean for Urban Water Services?, "Ecology and Society" 22, 2017, 1, <https://doi.org/10.5751/ES-08870-220101>

Kimmich Ch., Tomas S.V., Assessing Action Situation Networks. A Configurational Perspective on Water and Energy Governance in Irrigation Systems, "Water Economics. and Policy" 5, 2019, 1, 1850005, <https://doi.org/10.1142/S2382624X18500054>

Konieczny R., Kundzewicz Z.W., Matczak P., Flood Risk Reduction - Opportunities for Learning, w: Flood Risk in the Upper Vistula Basin, red. Z.W. Kundzewicz, M. Stoffel, T. Niedźwiedź, B. Wyźga, New York 2016, s. 399-418. https://doi.org/10.1007/978-3-319-41923-7_20

Kundzewicz Z.W., Dobrowolski A., Lorenc H., Niedźwiedź T., Pinskiwar I., Kowalczak P., Floods in Poland, w: Changes in Flood Risk in Europe, red. Z.W. Kundzewicz, Wallingford 2012, s. 319-334, Lane S.N., Acting, Predicting and Intervening in a Socio-Hydrological World, "Hydrology and Earth System Sciences" 18, 2014, 3, s. 927-952, <https://doi.org/10.1201/b12348-17>

Linton J., Budds J., The Hydrosocial Cycle. Defining and Mobilizing a Relational-Dialectical Approach to Water, "Geoforum" 57, 2014, s. 170-180, <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2013.10.008>

Löfmarck E., Lidskog R., Bumping Against the Boundary. IPBES and the Knowledge Divide, "Environmental Science & Policy" 69, 2017, s. 22-28, <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2016.12.008>

Melsen L.A., Vos J., Boelens R., What Is the Role of the Model in Socio-Hydrology? Discussion of "Prediction in a Socio-Hydrological World", "Hydrological Sciences Journal" 63, 2018, 9, s. 1435-1443, <https://doi.org/10.1080/02626667.2018.1499025>

Milly P.C.D., Betancourt J., Falkenmark M., Hirsch R.M., Kundzewicz Z.W., Lettenmaier D.P., Stouffer R.J., Stationarity Is Dead. Whither Water Management?, "Science" 319, 2008, s. 573-574. <https://doi.org/10.1126/science.1151915>

Montanari A., Young G., Savenije H.H.G., Hughes D., Wagener T., Ren L.L., Koutsoyiannis D., Cudennec C., Toth E., Grimaldi S., Pang Z., Belyaev V., "Panta Rhei - Everything Flows". Change in Hydrology and Society - The IAHS Scientific Decade 2013-2022, "Hydrological Sciences Journal" 58, 2013, 6, s. 1256-1275, <https://doi.org/10.1080/02626667.2013.809088>

Mount N.J., Maier H.R., Toth E., Elshorbagy A., Solomatine D., Chang F.-J., Abrahart R.J., Data-Driven Modelling Approaches for Socio-Hydrology. Opportunities and Challenges Within the Panta Rhei Science Plan, "Hydrological Sciences Journal" 61, 2016, 7, s. 1-17, <https://doi.org/10.1080/02626667.2016.1159683>

Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych, Warszawa 1983.

Pande S., Savenije H.H.G., A Sociohydrological Model for Smallholder Farmers in Maharashtra, India, "Water Resources Research" 52, 2016, 3, s. 1923-1947, <https://doi.org/10.1002/2015WR017841>

Ricart S., Rico A., Kirk N., Bülow F., Ribas-Palom A., Pavón D., How to Improve Water Governance in Multifunctional Irrigation Systems? Balancing Stakeholder Engagement in Hydrosocial Territories, "International Journal of Water Resources Development" 35, 2019, 3, s. 491-524, <https://doi.org/10.1080/07900627.2018.1447911>

Savenije H.H.G., Hoekstra A.Y., Van Der Zaag P., Evolving Water Science in the Anthropocene, "Hydrology and Earth System Sciences" 18, 2014, 1, s. 319-332 <https://doi.org/10.5194/hess-18-319-2014>

Sivapalan M., Debates - Perspectives on Socio-Hydrology. Changing Water Systems and the "Tyranny of Small Problems" - Socio-Hydrology, "Water Resources Research" 51, 2015, 6, s. 4795-4805, <https://doi.org/10.1002/2015WR017080>

Sivapalan M., Konar M., Srinivasan V., Chhatre A., Wutich A., Scott C.A., Wescoat J.L., Rodríguez-Iturbe I., Socio-Hydrology. Use-Inspired Water Sustainability Science for the Anthropocene, "Earth's Future" 2, 2014, s. 225-230, <https://doi.org/10.1002/2013EF000164>

Sivapalan M., Savenije H.H.G., Blöschl G., Socio-Hydrology. A New Science of People and Water, "Hydrological Processes" 26, 2012, s. 1270-1276, <https://doi.org/10.1002/hyp.8426>

Srinivasan V., Sanderson M., Garcia M., Konar M., Blöschl G., Sivapalan M., Moving Socio-Hydrologic Modelling Forward. Unpacking Hidden Assumptions, Values and Model Structure by Engaging with Stakeholders. Reply to "What Is the Role of the Model in Socio-Hydrology?", "Hydrological Sciences Journal" 63, 2018, 9, s. 1444-1446, <https://doi.org/10.1080/02626667.2018.1499026>

Swyngedouw E., Kaïka M., Castro E., Urban Water. A Political-Ecology Perspective, "Built Environment" 28, 2002, 2, s. 124-137,

Viglione A., Di Baldassarre G., Brandimarte L., Kuil L., Carr G., Salinas J.L., Scolobig A., Blöschl G., Insights from Socio-Hydrology Modelling on Dealing with Flood Risk - Roles of Collective Memory, Risk-Taking Attitude and Trust, "Journal of Hydrology" 518, 2014, s. 71-82, <https://doi.org/10.1016/j.jhydrol.2014.01.018>

Wescoat J.L., Siddiqi A., Muhammad A., Socio-Hydrology of Channel Flows in Complex River Basins: Rivers, Canals, and Tributaries in Punjab, Pakistan, "Water Resources Research" 54, 2018, s. 464-479, <https://doi.org/10.1002/2017WR021486>

Wesselink A., Kooy M., Warner J., Socio-Hydrology and Hydrosocial Analysis. Toward Dialogues Across Disciplines, "Wiley Interdisciplinary Reviews. Water" 4, 2017, 2, e1196, <https://doi.org/10.1002/wat2.1196>

Wheater H.S., Gober P., Water Security and the Science Agenda, "Water Resources Research" 51, 2015, s. 5406-5424, <https://doi.org/10.1002/2015WR016892>

Widmer A., Herzog L., Moser A., Ingold K., Multilevel Water Quality Management in the International Rhine Catchment Area. How to Establish Social-Ecological Fit Through Collaborative Governance, "Ecology and Society" 24, 2019, 3, <https://doi.org/10.5751/ES-11087-240327>

Zlinszky A., Timár G., Historic Maps as a Data Source for Socio-Hydrology. A Case Study of the Lake Balaton Wetland System, Hungary, "Hydrology and Earth System Sciences" 17, 2013, 11, s. 4589-4606, <https://doi.org/10.5194/hess-17-4589-2013>

Tomasz Zarycki O znaczeniu geografii jako nauki interdyscyplinarnej

Blanckaert C., La discipline en perspective. Le système des sciences à l'heure du spécialisme (XIXe-XXe siècle), w: Qu'est-ce qu'une discipline?, red. J. Boutier, J.-C. Passeron, J. Revel, Paris 2006, s. 117-148. <https://doi.org/10.4000/books.editionsehess.20111>

Gordon R.J., Does the "New Economy" Measure Up to the Great Inventions of the Past?, "Journal of Economic Perspectives" 14, 2000, s. 49-74. <https://doi.org/10.1257/jep.14.4.49>

Guilluy Ch., La France périphérique. Comment on a sacrifié les classes populaires, Paris 2014.

Haigh M.J., Freeman T.W., The Crisis in American Geography, "Area" 14, 1982, 3, s. 185-190. Medvetz T., Think Tanks in America, Chicago 2012.

Stanowisko Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk w sprawie Strategicznego Studium Lokalizacyjnego CPK, Warszawa, 5 III 2020, http://www.kpzk.pan.pl/images/END_firmowy_stanowisko_SSL_CPK.pdf (10 X 2021).

Śpiewak J., Ukradzione miasto. Kulisy wybuchu afery reprivatyzacyjnej, Warszawa 2017.

Zarycki T., Innowacjonizm jako legitymizacja. Dyskursy innowacji, gospodarki opartej na wiedzy, społeczeństwa informacyjnego i pokrewne w perspektywie krytycznej, "Zarządzanie Publiczne" 27, 2014, s. 20-34.

Zarycki T., Kryzys socjologii krytycznej a hegemonia interdyscyplinarności, w: Oblicza kryzysu w dobie globalizacji. Perspektywa interdyscyplinarna, red. A. Domaradzka, I. Matysiak, D. Walczak, Warszawa 2022 (w druku).

Zarycki T., Socjologia krytyczna na peryferiach, "Kultura i Społeczeństwo" 53, 2009, s. 105-121. <https://doi.org/10.35757/KiS.2009.53.1.6>

Zarycki T., Why Geography in Poland Has Never Radicalized. Political and International Entanglements of Polish Geography Seen through the Prism of Antoni Kukliński's Professional Trajectory, "Serendipities. Journal for the Sociology and History of the Social Sciences" 5, 2020, s. 47-70. <https://doi.org/10.7146/serendipities.v5i1-2.126109>

Piotr Kulas Anty anty-interdyscyplinarność. Ćwiczenie z socjologii wiedzy

Baert P., Carreira de Silva F., Teorie społeczne w XX wieku i dzisiaj, tłum. S. Burdziej, Kraków 2013.

Bourdieu P., O telewizji. Panowanie dziennikarstwa, tłum. K. Sztandar-Sztanderska, A. Ziółkowska, red. i przedm. M. Jacyno, Warszawa 2009.

- Foucault M., Archeologia wiedzy, tłum. A. Siemek, wstęp J. Topolski, Warszawa 1977.
- Foucault M., Porządek dyskursu. Wykład inauguracyjny wygłoszony w Collège de France 2 grudnia 1970, tłum. M. Kozłowski, Gdańsk 2002.
- Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, tłum. E. Hornowska, Poznań 2001.
- Głosy w sprawie interdyscyplinarności. Socjologowie, filozofowie i inni o pojęciach, podejściach i swych doświadczeniach, red. J. Kurczewska, M. Lejzerowicz, Warszawa 2014.
- Interdyscyplinarnie o interdyscyplinarności. Między ideą a praktyką, red. A. Chmielewski, M. Dudzikowa, A. Grobler, Kraków 2012.
- Merton R.K., Teoria socjologiczna i struktura społeczna, tłum. E. Morawska, J. Wertenstein-Żuławski, Warszawa 2002.
- Said E.W., Orientalizm, tłum. W. Kalinowski, wstęp Z. Żygulski, Warszawa 1991.
- Szacki J., Historia myśli socjologicznej, Warszawa 2002.
- Wallerstein I., Analiza systemów-światów. Wprowadzenie, tłum. K. Gawlicz, M. Starnawski, przedm. M. Starnawski, P. Wielgosz, Warszawa 2007.

Alina Nowicka-Jeżowa Małe itinerarium interdyscyplinarne (studium przypadku 1970–2020)

- Anczyk A., The Golden Sickle. An Introduction to Contemporary Druidry, Katowice 2014.
- Axer J., Wąsowicz M., Reguła czy wyjątek? Interdyscyplinarność w polskich uniwersytetach, Warszawa 2015.
- Badmington N., Theorizing Posthumanism, "Cultural Critique" 53, 2003, s. 10-27.
<https://doi.org/10.1353/cul.2003.0017>
- Bakke M., Posthumanizm: człowiek w świecie większym niż ludzki, w: Człowiek wobec natury - humanizm wobec nauk przyrodniczych, red. J. Sokolski, Warszawa 2010 (Humanizm. Idee, Nurty i Paradygmaty Humanistyczne w Kulturze Polskiej. Syntezy, 9), s. 337-358.
- Dobrołowicz J., Mediatyzacja współczesności a procesy socjalizacji i wychowania, "Paedagogia Christiana" 34, 2014, 2, s. 137-150. <https://doi.org/10.12775/PCh.2014.027>
- Domański J., "Paideia" Platona i "humanitas" Cyncerona. Perspektywa antropologiczna, w: "Humanitas". Projekty antropologii humanistycznej, cz. 1: Paradygmaty, tradycje, profile historyczne, red. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2009-2010 (Humanizm. Idee, Nurty i Paradygmaty Humanistyczne w Kulturze Polskiej. Syntezy, 1), s. 137-163.
- Eco U., Badania interdyscyplinarne, w: tenże, Sztuka, tłum. P. Salwa, M. Salwa, Kraków 2008.
- Hawking S.W., Krótka historia czasu od wielkiego wybuchu do czarnych dziur, tłum. P. Amsterdamski, Warszawa 1988.
- Hawking S.W., Mlodinow L., Jeszcze krótsza historia czasu, tłum. J. Bieroń, Poznań 2005.

Hawking S.W., Mlodinow L., Wielki projekt, tłum. J. Włodarczyk, Warszawa 2010.

Hernas C., "Wszystek krąg ziemski" poezji renesansowej, "Teksty" 1977, 5-6.

Jaeger W., Humanism and Theology, Milwaukee 1943 (tłum. pol.: Humanizm i teologia, wstęp M. Plezia, tłum. S. Zalewski, Warszawa 1957).

Kastrup B., The Idea of World. A Multi-Disciplinary Argument for the Mental Nature of Reality, Winchester 2019.

Kastrup B., More than Allegory. On Religious Myth, Truth and Belief, Winchester 2016.

Kastrup B., Stapp H.P., Kafatos M.C., Coming to Grips with the Implications of Quantum Mechanics, "Scientific American" 29 V 2018, <https://blogs.scientificamerican.com/observations/coming-to-grips-with-the-implications-of-quantum-mechanics> (29 VIII 2020).

Kolasa A., Socjologia historyczna. Problemy przedsięwzięcia interdyscyplinarnego, w: Ludzie i instytucje. Stawanie się ładu społecznego. Pamiętnik IX Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego, t. 2, red. A. Sułek, J. Styk, współpr. I. Machaj, Lublin 1995, s. 95-104.

Kotarbiński T., Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, wyd. 2 przejr., Wrocław 1961.

Literatura polskiego baroku w kręgu idei, red. A. Nowicka-Jeżowa, M. Hanusiewicz, A. Karpiński, Lublin 1995.

Lovejoy A., Historiografia idei, tłum. K. Stamirowska, w: Teoria badań literackich za granicą. Antologia, t. 2: Od przełomu antypozytywistycznego do roku 1945, cz. 1: Orientacje poetocentryczne i kulturocentryczne, wybór, wstęp i koment. S. Skwarczyńska, Kraków 1974.

Mediatyzacja społeczeństwa. W poszukiwaniu nowego języka opisu rzeczywistości społecznej, "Media, Kultura, Komunikacja Społeczna" 14, 2018, 3, s. 13-57, http://uwm.edu.pl/mkks/wp-content/uploads/MKKS_14_3_2018.pdf (16 VII 2020).

Modern Pagan and Native Faith Movements in Central and Eastern Europe, red. S. Simpson, K. Aitamurto, Durham 2013.

Nowicka-Jeżowa A., Ad Lectorem. Zarys projektu badawczego, w: Wśród krajów Północy. Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej wobec narodów germańskich, słowiańskich, naddunajskich: mapa spotkań, przestrzenie dialogu, red. M. Hanusiewicz-Lavallee, Warszawa 2015 (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka Wartości, 1), s. 7-47.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323521358.pp.7-47>

Nowicka-Jeżowa A., Madrygały staropolskie. Z dziejów liryki miłosnej w epoce renesansu i baroku, Wrocław-Warszawa-Kraków 1978 (Studia Staropolskie, 47).

Nowicka-Jeżowa A., Nurty humanistyczne w kulturze polskiej. Perspektywy historii idei, w: "Humanitas". Projekty antropologii humanistycznej, cz. 1: Paradygmaty, tradycje, profile historyczne, red. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2009-2010 (Humanizm. Idee, Nurty i Paradygmaty Humanistyczne w Kulturze Polskiej. Syntezy, 1), s. 11-132.

Nowicka-Jeżowa A., Nurty humanistyczne w kulturze polskiej. Studium idei między historią, filozofią i wiedzą o kulturze, w: "Humanitas". Projekty antropologii humanistycznej, cz. 1: Paradygmaty, tradycje, profile historyczne, red. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2009-2010 (Humanizm. Idee, Nurty i Paradygmaty Humanistyczne w Kulturze Polskiej. Syntezy, 1), s. 287-384.

Nowicka-Jeżowa A., Pytania o barok A.D. 1995, w: Wiedza o literaturze i edukacja. Księga referatów Zjazdu Polonistów. Warszawa 1995, red. T. Michałowska, Z. Goliński, Z. Jarosiński, Warszawa 1996, s. 191-222.

Nowicka-Jeżowa A., Wilanki staropolskie. Społeczna i literacka problematyka mody wiejskiej, w: Z dziejów życia literackiego w Polsce XVI i XVII wieku, red. H. Dziechcińska, Wrocław--Warszawa-Kraków 1980, s. 129-182.

Nowicka-Jeżowa A., Buszewicz E., Dąbkowska-Kujko J., Twórcy doby wczesnonowożytnej w poszukiwaniu natury, w: Obraz natury w kulturze intelektualnej, literackiej i artystycznej doby staropolskiej, red. E. Buszewicz, J. Dąbkowska-Kujko, A. Jakóbczyk-Gola, A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2020, s. 7-18. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323546948.pp.7-20>

Pawlak W., Z dziejów pojęcia "humanitas" (do wieku XVII), w: "Humanitas". Projekty antropologii humanistycznej, cz. 1: Paradygmaty, tradycje, profile historyczne, red. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2009-2010 (Humanizm. Idee, Nurty i Paradygmaty Humanistyczne w Kulturze Polskiej. Syntezy, 1), s. 165-204.

Perz M., O systematyce i programie muzykologicznego poznania, Warszawa 1997, mps udostępniony przez autora.

Prejs M., Natura naturata i natura naturans - komplementarność czy koincydencja? Strategie poetyckie doby renesansu i baroku: rekonesans, w: Obraz natury w kulturze intelektualnej, literackiej i artystycznej doby staropolskiej, red. E. Buszewicz, J. Dąbkowska-Kujko, A. Jakóbczyk-Gola, A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 2020, s. 274-287. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323546948.pp.274-287>

Simpson S., Strategies for Constructing Religious Practice in Polish Rodzimowierstwo, w: Walking the Old Ways. Studies in Contemporary European Paganism, red. A. Anczyk, H. Grzymała-Moszczyńska, Katowice 2012, s. 11-36.

Wyrostkiewicz M., Osoba i środowisko. Studia teologiczno-ekologiczne, Lublin 2019.

Maria Poprzęcka **Historyk sztuki na bez-ludzkiej ziemi**

Bakke M., Bio-transfiguracje. Sztuka i estetyka posthumanizmu, Poznań 2011.

Bakke M., Postnaturalna historia Edunii, "Kultura Współczesna" 2011, 1, s. 116-124.

Banu G., L'homme de dos. Peinture, thé à tre, Paris 2001.

Bazin G., Histoire de l'histoire de l'art de Vasari a nos jours, Paris 1986.

Białostocki J., W pogoni za schematem. Usiłowania systematycznej historii sztuki, "Biuletyn Historii Sztuki" 9, 1947, s. 225-239.

Bryl M., Suwerenność dyscypliny. Polemiczna historia historii sztuki od 1970 roku, Poznań 2008

DeLoughrey E., Submarine Futures of the Anthropocene, "Comparative Literature" 69, 2017, 1, s. 32-44. <https://doi.org/10.1215/00104124-3794589>

Didi-Huberman G., Przed obrazem. Pytanie o cele historii sztuki, tłum. B. Brzezicka, Gdańsk 2011.

- Drabarczyk P., *Kategoria wzniosłości w polskiej sztuce współczesnej*, Warszawa 2017, mps pracy doktorskiej.
- Fiedorczyk J., Epilog, w: *Rośliny i zwierzęta. Atlasy historii naturalnej w epoce Linneusza / Plants & Animals. Atlases of Natural History in the Age of Linnaeus*, Kraków 2020, s. 304-305.
- Future Remains. *A Cabinet de Curiosities*, red. G. Mitman, M. Armiero, R.S. Emmett, Chicago 2018.
- Gajewska G., *Przyroda (i) kultura w epoce antropocenu*, "Przestrzenie Teorii" 17, 2012, s. 105-114.
<https://doi.org/10.14746/pt.2012.17.7>
- Haake M., *Spotkanie sztuki dawnej i współczesnej jako temat praktyki kuratorskiej. Wokół wystawy Time is Out of Joint*, w: *Artysta/kurator*, red. M. Poprzęcka, Warszawa 2019, s. 59-74.
- Haraway D.J., *Staying with the Trouble. Making Kin in the Chthulucene*, Durham 2016.
<https://doi.org/10.2307/j.ctv11cw25q>
- Kalinowski L., *Historia sztuki pod koniec II tysiąclecia*, w: *Recepcja w Polsce nowych kierunków i teorii naukowych*, red. A. Strzałkowski, Kraków 2001 (Polska Akademia Umiejętności, Komisja Historii Nauki, Monografie, 4), s. 203-211.
- Kerner J.L., *Caspar David Friedrich and the Subject of the Landscape*, London 1990.
- Kobylińska W., *Muzeum w stadium terminalnym. O wystawie "Wiek półcienia" w MSN*, "Kultura Liberalna" 604, 2020, 34, <https://kulturaliberalna.pl/2020/08/04/muzeum-w-stadiumterminalnym-wystawa-wiek-polcienia-w-msn/> (10 X 2021).
- Lankheit K., *Das Triptychon als Pathos Formel*, Heidelberg 1958.
- Lepeniec W., *Niebezpieczne powinowactwa z wyboru. Eseje z historii nauki*, tłum. A. Zeidler-Janiszewska, Warszawa 1996.
- Locher H., *Kunstgeschichte als historische Theorie der Kunst 1750-1950*, München 2001.
- Lubiak J., *Plastic Planetarism. The Art of Staying with the Trouble*, w: *Plasticity of the Planet. On Environmental Challenge for Art and Its Institutions*, red. M. Ziółkowska, tłum. J. Figiel, Milan 2019, s. 89-128.
- Ludwisiak M., *Ochre as Soap as Process as Community. Some Practices for Confronting Globalisation and Some Questions to Engage with the Environmental Crisis as Part of the Ujazdowski Program*, Milan 2019.
- Materiały Seminarium Metodologicznego Stowarzyszenia Historyków Sztuki Sztuka przeciw historii sztuki*, red. M. Poprzęcka, Warszawa 2017.
- Meisel H., *De l'imaginaire fossile au cours du pé trole*, w: *Sublime. Les tremblements du monde*, Centre Pompidou (katalog wystawy), Metz 2016.
- Plasticity of the Planet. On Environmental Challenge for Art and Its Institutions*, red. M. Ziółkowska, tłum. J. Figiel, Milan 2019.
- Stobiecka M., *Natura artefaktu, kultura eksponatu. Status obiektu archeologicznego w przestrzeni muzeum*, Warszawa 2010.
- Szerszyński B., *Monument antropocenu, czyli o splocie czasu geologicznego z ludzkim*, "Prace Kulturoznawcze" 22, 2018, 1-2, s. 281-305 (pierwodruk: *The Anthropocene Monument. On Relating*

Geological and Human Time, "European Journal of Social Theory" 20, 2017, 1, s. 111-131).
<https://doi.org/10.1177/1368431016666087>

Wyss B., Der Letzte Homer. Zum philosophischen Ursprung der Kunstgeschichte im Deutschen Idealismus, w: Kunst und Kunsttheorie 1400-1900, red. P. Ganz, M. Gosebruch, N. Meier, M. Warnke, Wiesbaden 1991, s. 231-255.

Ziółkowska M., The Plasticity of the Institution, w: Plasticity of the Planet. On Environmental Challenge for Art and Its Institutions, red. M. Ziółkowska, tłum. J. Figiel, Milan 2019.

Monika Stobiecka **Słonie Dalego. Ćwiczenie z archeologicznej wyobraźni**

Bailey D., Breaking the Surface. An Art/Archaeology of Prehistoric Architecture, Oxford 2018.
<https://doi.org/10.1093/oso/9780190611873.001.0001>

Charles M.B., Rhodan P., "Magister Elephantorvm". A Reappraisal of Hannibal's Use of Elephants, "The Classical World" 100, 2007, 4, s. 363-389. <https://doi.org/10.1353/clw.2007.0054>

Chittock H., Valdez-Tullett J., Archaeology with Art. A Short Introduction to this Book, w: Archaeology with Art, red. H. Chittock, J. Valdez-Tullett, Oxford 2016, s. V-VIII.
<https://doi.org/10.2307/j.ctvrxq1k7.3>

Dalí S., Myśli i anegdoty, przedm. R. Descharnes, tłum. B. Sęk, Katowice 2003.

Dalí S., Dziennik geniusza, tłum. J. Kortas, Katowice 2009.

Dalí S., Pauwels L., Namietności według Dalego, tłum. M. Cholewa, Z. Korus, Katowice 2008.

Greene E., Leidwanger J., Damien Hirst's Tale of a Shipwreck and Salvaged Treasures, "American Journal of Archaeology" 122, 2017, 1, s. 2-11. <https://doi.org/10.3764/ajaonline1221.Greene>

Edwards J., The Irony of Hannibal's Elephants, "Latomus" 60, 2001, 4, s. 900-905.

Elias A., Camouflage and Surrealism, "An International Journal of the Humanities" 24, 2012, s. 1-25.

Finkelstein H., Salvador Dalí: Double and Multiple Images, "American Imago" 40, 1983, 4, s. 311-335.

Glover R., The Elephant in Ancient War, "The Classical Journal" 39, 1944, 5, s. 257-269.

Gowers W., Scullard H.H., Hannibal's Elephants Again, "The Numismatic Chronicle and Journal of the Royal Numismatic Society" 39/40, 1950, 10, s. 271-283.

Harrison R., Surface Assemblages. Towards an Archaeology in and of the Present, "Archaeological Dialogues" 18, 2011, 2, s. 141-161. <https://doi.org/10.1017/S1380203811000195>

Hillman J., Animal Presences, Dallas 2008.

History of Barcelona Zoo, http://zooxi.org/wp-content/uploads/2015/11/D_ZOXXI_Historia_Zoo_Barcelona-EN.pdf (16 VII 2020).

Kirster J.H., Animals in the Military. From Hannibal's Elephants to the Dolphins of the US Navy, Santa Barbara-Denver-Oxford 2011.

- Lopez R., Mumbaiwale. An Exhibition of Rare Air India Memorabilia, "Hindustan Times" 12 III 2020, <https://www.hindustantimes.com/mumbai-news/mumbaiwale-an-exhibition-of-rareair-india-memorabilia/story-U7IF3kfAif6645rMRTdIII.html> (16 VII 2020).
- Lorimer J., Moving Image Methodologies for More-than-Human Visual Analysis, "Cultural Geography" 17, 2010, 20, s. 237-258. <https://doi.org/10.1177/1474474010363853>
- Mahaney W.C., The Hannibal Route Controversy and Future Historical Archaeological Exploration in the Western Alps, "Mediterranean Archaeology and Archaeometry" 16, 2016, 2, s. 97-105.
- Mahaney W.C. i in., Biostratigraphic Evidence Relating to the Age-old Question of Hannibal's Invasion of Italy, I: History and Geological Reconstruction, "Archaeometry" 59, 2017, 1, s. 164-178. <https://doi.org/10.1111/arcm.12231>
- Pollock G., The Image in Psychoanalysis and the Archaeological Metaphor, w: Psychoanalysis and the Image. Transdisciplinary Perspectives, red. G. Pollock, Oxford-Malden 2006, s. 1-29. <https://doi.org/10.1002/9780470691007.ch1>
- Poprzęcka M., Impas. Opór, utrata, niemoc, sztuka, Gdańsk 2019.
- Rance Ph., Hannibal, Elephants and Turrets in Suda Θ 438 [Polybius Fr. 162⁻] - an Unidentified Fragment of Diodorus, "The Classical Quarterly" 59, 2009, 1, s. 91-111. <https://doi.org/10.1017/S000983880900007X>
- Renfrew C., Art for Archaeology, w: Substance, Memory, Display. Archaeology and Art, red. C. Renfrew, Ch. Gosden, E. DeMarais, Cambridge 2004, s. 7-34.
- Renfrew C., Figuring It out. What Are We? Where Do We Come from? The Parallel Visions of Artists and Archaeologists, London 2003.
- Romano M., Palombo M.R., When Legend, History and Science Rhyme. Hannibal's War Elephants as an Explanation to Large Vertebrate Skeletons Found in Italy, "Historical Biology" 29, 2017, 8, s. 1106-1124. <https://doi.org/10.1080/08912963.2017.1287178>
- Sculpture and Archaeology, red. P. Bonaventura, A. Jones, Surrey-Burlington 2011.
- Shanks Michael, The Archaeological Imagination, Walnut Creek (CA) 2012.
- Stobiecka M., Perspektywy i wyzwania badań na styku archeologii i sztuki, "Folia Praehistorica Posnaniensia" 24, 2019, s. 261-286. <https://doi.org/10.14746/fpp.2019.24.16>
- Stobiecka M., Natura artefaktu, kultura eksponatu. Projekt krytycznego muzeum archeologicznego, Warszawa 2020.
- Taussig M., Zoology, Magic, and Surrealism in the War on Terror, "Critical Inquiry" 34, 2007, s. 99-116 <https://doi.org/10.1086/529091>
- Taylor M.R., The God and the Atom. Salvador Dalí's Mystical Manifesto and the Contested Origins of Nuclear Painting, "Avant-Garde Studies" 2016, 2, s. 1-13.
- Turowski A., Biomorfizm w sztuce XX wieku, Gdańsk 2020.
- Zaslavskii O.B., Language as an Underlying Idea in Salvador Dalí's Works, "Word and Image" 21, 2005, 1, s. 90-102. <https://doi.org/10.1080/02666286.2005.10462100>

Stanisław Jan Rabiej **Ekoteologia w dialogu z naukami przyrodniczymi i społecznymi**

Belgrad D., *The Culture of Feedback. Ecological Thinking in Seventies America*, Chicago 2019.

<https://doi.org/10.7208/chicago/9780226652672.001.0001>

Berry Th., *The New Story. Comments on the Origin, Identification, and Transmission of Values*, "Teilhard Studies" 1, 1978, s. 77-88.

Berry Th., Swimme B., *The Universe Story From the Primordial Flaring Forth to the Ecozoic Era, A Celebration of the Unfolding of the Cosmos*, San Francisco 1994.

Berry Th., Tucker M.E., *The Sacred Universe. Earth, Spirituality, and Religion in the Twenty-First Century*, New York 2009.

Boff L., *Cry of the Earth, Cry of the Poor*, tłum. Ph. Berryman, New York 1997.

Brunner D.L., Butler J.L., Swoboda A.J., *Introducing Evangelical Ecotheology. Foundations in Scripture, Theology, History, and Praxis*, Grand Rapids (MI) 2014.

Chryssavgis J., *Ecumenical Patriarch Bartholomew. Insights into an Orthodox Christian Worldview*, "The International Journal of Environmental Studies" 64, 2007, 1, s. 9-18.

<https://doi.org/10.1080/00207230601125093>

Cobb J.B., *God and the World*, Eugene (OR) 2000.

Collier J., *Patterns and Ceremonials of the Indians of the Southwest*, New York 1995.

Davis E., *Scripture, Culture and Agriculture. An Agrarian Reading of the Bible*, New York 2009.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511815041>

Deane-Drummond C.E., *Ecology in Jürgen Moltmann's Theology*, Eugene (OR) 2016.

Gottlieb Roger, *A Greener Faith. Religious Environmentalism and Our Planet's Future*, Oxford 2006.

<https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195178722.003.0022>

Grumett D., *Teilhard de Chardin. Theology, Humanity, and Cosmos*, Leuven 2005.

Haught J.F., *God After Darwin. A Theology of Evolution*, New York 2019.

<https://doi.org/10.4324/9780429500169>

Horrell D.G., *From ἀδελφοί to οἶκος θεοῦ. Social Transformation in Pauline Christianity*, "Journal of Biblical Literature" 120, 2001, 2, s. 293-311. <https://doi.org/10.2307/3268296>

Knight R.L., Riedel S., *Aldo Leopold and the Ecological Conscience*, Oxford 2002.

Kramer K., Gawlick M., *Martin Buber's I and Thou. Practicing Living Dialogue*, New York 2003.

Nalunnakkal G., *Green Liberation Towards an Integral Ecotheology*, Delhi 2004.

Nasr S.H., *Religion and the Order of Nature*, Oxford 1996.

<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195108231.001.0001>

Ouis S.P., *Islamic Ecotheology based on the Qur'ān*, "Islamic Studies" 37, 1998, 2, s. 151-181.

Pihkala P., Marty M.E., *Early Ecotheology and Joseph Sittler*, Münster 2017.

Pope Francis, *Laudato si'*, Vatican 2015 [Francisci Summi Pontificis Litterae encyclicae *Laudato si'*. De communi domo colenda, "Acta Apostolicae Sedis" 107, 2015, 9, s. 847-944].

Rogers J., *Ecological Theology. The Search for an Appropriate Theological Model*, Kampen 1973.

Ruether R.R., *Integrating Ecofeminism, Globalization, and World Religions*, Oxford 2005.
<https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195178722.003.0017>

Sahtouris E., *Earthdance. Living Systems in Evolution*, Bloomington 2000.

Sakharov N.V., *I Love, Therefore I Am. The Theological Legacy of Archimandrite Sophrony*, New York 2002.

Seidenberg D.M., *Kabbalah and Ecology. God's Image in the More-Than-Human World*, New York 2015. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139963046>

Sheldrake R., Fox M., *O naturze, duchu i materii*, tłum. E.K. Suskiewicz, Warszawa 2019.

Sherburne D.W., *A Key to Whitehead's Process and Reality*, Chicago 1981.

Shiva V., *Staying Alive. Women, Ecology, and Development*, New Delhi 1998.

Sittler J., *The Ecology of Faith*, Yale 1959.

Sittler J., *Evocations of Grace. The Writings of Joseph Sittler on Ecology, Theology, and Ethics*, red. S. Bouma-Prediger, P. Bakken, Grand Rapids (MI) 2000.

Theokritoff E., *Living in God's Creation. Orthodox Perspectives on Ecology*, New York 2009.

Tucker M.E., Grim J., *Living Cosmology. Christian Responses to Journey of the Universe*, Maryknoll (NY) 2016.

Tucker M.E., Grim J., Angyal A., Thomas Berry. *A Biography*, [New York] 2019.
<https://doi.org/10.7312/tuck17698>

Tucker M.E., Grim J., Jenkins W., *Routledge Handbook on Religion and Ecology*, New York 2017.

White L., *The Historical Roots of Our Ecological Crisis*, "Science" 155, 1967, s. 1203-1207.
<https://doi.org/10.1126/science.155.3767.1203>

Whitehead A.N., *Process and Reality. An Essay in Cosmology*, New York 1978.

Zizioulas J.D., *Being as Communion. Studies in Personhood and the Church*, New York 2006 (Contemporary Greek Theologians, 4).

Zizioulas J.D., *The One and the Many. Studies on God, Man, the Church, and the World*, Alhambra (CA) 2012.

Zizioulas J.D., *Preserving God's Creation. Three Lectures on Theology and Ecology. I*, "King's Theological Review" 12, 1998, 1, s. 76-85.

Zizioulas J.D., *Remembering the Future. An Eschatological Ontology*, New York 2012.

Żadna religia nie jest samotną wyspą. Abraham Joshua Heschel i dialog międzyreligijny, red. H. Kasimow, B.L. Sherwin, wstęp J. Kosiński, tłum. M. Kapera, Kraków 2005.

Jan Kieniewicz **Dziki Mąż, krajobraz i perspektywa zwrotu ekologicznego**

Abu-Lughod J., Before European Hegemony. The World System A.D. 1250-1350, Oxford 1989.

Armstrong K., The Great Transformation. The World in the Time of Buddha, Socrates, Confucius and Jeremiah, London 2006.

Bachmann-Medick D., Cultural turns. Nowe kierunki w naukach o kulturze, tłum. K. Krzemieniowa, Warszawa 2012.

Bruckner P., Tyrania skruchy. Rozważania na temat samobiczowania Zachodu, tłum. A. Szeptycki, Warszawa 2019.

Cauquelin A., L'invention du paysage, Paris 2000 (oryg.: 1989).

Duchesne R., Peer Vries, the Great Divergence, and the California School: Who's in and Who's out?, "World History Connected" 2, 2005, 2 (18 III 2020).

Hahn Ch., A Concept of Euroasia, "Current Anthropology" 57, 2016, 1, s. 1-27.

<https://doi.org/10.1086/684625>

Harari Y.N., Homo Deus. Krótka historia jutra, tłum. M. Romanek, Kraków 2018.

<https://doi.org/10.17104/9783406704024>

Ingold T., Splatać otwarty świat: architektura, antropologia, design, wybór i oprac. E. Klekot, [tłum. E. Klekot, D. Wąsik], Kraków 2018.

Ingold T., The Temporality of Landscape, w: tenże, The Perception of the Environment. Essays on Livelihood, Dwelling and Skill, London-New York 2002, s. 189-208.

Kelly R.L., The Fifth Beginning. What Six Million Years of Human History Can Tell Us About Our Future, Berkeley 2016. <https://doi.org/10.1525/9780520966369>

Kieniewicz J., Borderlands and Civilizational Encounter, "Memoria y Civilización" 8, 2005 [2007], s. 21-49.

Kieniewicz J., Cambios en Polonia: transición y transformación, "Cuadernos de Historia Contemporánea" 15, 1993, s. 129-155.

Kieniewicz J., Dziedzictwo natury i tożsamość narodowa. Wstępne pytania i wątpliwości, "Przegląd Humanistyczny" 2018, 2, s. 143-154.

Kieniewicz J., Ejes de integración, fronteras y divisiones de Sarmatia Europea, w: Felipe II 1527-1598. Europa y la Monarquía Católica, t. 1, cz. 1, red. J. Martínez Millán, Madrid 1998, s. 451-462.

Kieniewicz J., Eurosarmacja. O Europie Środkowej z perspektywy cywilizacyjnej, "Kwartalnik Historyczny" 2013, 4, s. 817-823. <https://doi.org/10.12775/KH.2013.120.4.08>

Kieniewicz J., Experiences in Searching for the Identity of a Nation, w: Searching for Identity. Personal Experiences and Methodological Reflections, red. A. Zhanaev, O. Tkachenko, Warszawa 2021, s. 23-35. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323548157.pp.23-55>

Kieniewicz J., Historia de Polonia, México 2001.

Kieniewicz J., The Jagiellonian Idea and the Project for the Future, "Politeja" 14, 2017, 6, s. 5-25.
<https://doi.org/10.12797/Politeja.14.2017.51.01>

Kieniewicz J., Kerala. Od równowagi do zacofania, Warszawa 1975.

Kieniewicz J., Odpowiedź na wyzwania przyszłości, "Historyka. Studia Metodologiczne" 45, s. 68-69.

Kieniewicz J., Pogranicza i peryferie: o granicach cywilizacji europejskiej, w: Cywilizacja europejska, różnorodności i podziały, t. 3, red. M. Koźmiński, Kraków 2014, s. 81-96.

Kieniewicz J., Political Violence, Civilizational Oppression, and Colonialism, w: Silent Intelligentsia. A Study of Civilizational Oppression, red. J. Kieniewicz, Warsaw 2009, s. 20-58.

Kieniewicz J., Polskość po przejściach, "Przegląd Powszechny" 2004, 12, s. 442-460.

Kieniewicz J., Poszukiwanie tożsamości w procesie transformacyjnym, "Przegląd Humanistyczny" 2016, 2, s. 29-39.

Kieniewicz J., Przejście i przekształcenie. Perspektywa rozwoju Polski na przełomie XX i XXI wieku, w: tenże, Ekspansja, kolonializm, cywilizacja, Warszawa 2008, s. 175-191.

Kieniewicz J., Rok 2010: jaka Polska, jacy Polacy?, "Przegląd Powszechny" 1999, 7-8, s. 52-60.

Kieniewicz J., Spotkania Wschodu, Gdańsk 1999.

Kieniewicz J., The Stationary System in Kerala, "Hemispheres. Studies on Cultures and Societies", Contributions 1984, [1985], s. 7-40.

Kieniewicz J., Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów a granice aksjologiczne cywilizacji europejskiej - kilka refleksji końcowych, w: Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Struktury aksjologiczne i granice cywilizacyjne, red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 2017, s. 291-308. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323527893.pp.291-308>

Kieniewicz J., Więź narodowa a przynależność cywilizacyjna: przypadki, prawidłowości i złudzenia, "Przegląd Powszechny" 1986, 5, s. 169-181.

Kieniewicz J., Wprowadzenie do historii cywilizacji Wschodu i Zachodu, Warszawa 2003.

Kieniewicz J., Wyraz na ustach zapomniany. Polskich inteligentów zmagania z Ojczyzną, Warszawa 2012.

Kieniewicz J., Zagrożenia polskości, w: Nurty życia społecznego. Studium Kultury Chrześcijańskiej, Kościół św. Trójcy w Warszawie, Warszawa 1987, s. 82-91.

Koehler K., Rzeczpospolita, obywatelskość, wolność. Szkice o polskim piarstwie politycznym XVI wieku, Warszawa 2016.

Kolbert E., Szóste wymieranie. Historia nienaturalna, tłum. T. Grzegorzewska, P. Grzegorzewski, Warszawa 2016.

Kowalski M., Księstwa Rzeczypospolitej. Państwo magnackie jako region polityczny, Warszawa 2013.

Kula M., Początki czarnego niewolnictwa w Brazylii. Okres gospodarki cukrowej XVI-XVII w., Wrocław 1970.

Le Roy Ladurie E., Histoire et environnement, "Annales. Économies, Sociétés, Civilisations" 29, 1974, 3, s. 537-672. <https://doi.org/10.1017/S0395264900169409>

Lewontin R.Ch., *Organism and Environment*, w: *Learning, Development and Culture*, red. H.C. Plotkin, Chichester 1982, s. 151-170.

Locher F., Quenet G., *L'histoire environnementale: origines, enjeux et perspectives d'un nouveau chantier*, "Revue d'histoire moderne et contemporaine" 56, 2009, 4, s. 7-38.

<https://doi.org/10.3917/rhmc.564.0007>

Mazur M., *Cybernetyczna teoria układów samodzielnych*, Warszawa 1966.

Mączak A., *Klientela. Nieformalne systemy władzy w Polsce i Europie XVI-XVIII w.*, Warszawa 1994.

The Measure of Civilisation. How Social Development Decides the Fate of Nations, Princeton--Oxford 2013.

Morin E., *La Méthode*, t. 1: *La nature de la Nature*, t. 2: *La Vie de la vie*, t. 3: *La Connaissance de la connaissance*, t. 4: *Les Idées. Leur habitat, leur vie, leurs moeurs, leur organisation*, t. 5: *L'Humanité de l'humanité. L'identité humaine*, t. 6: *Éthique*, Paris 1977-2004.

Morin E., *Zagubiony paradygmat. Natura ludzka*, tłum. R. Zimand, Warszawa 1977 (oryg.: 1973).

Morris I., *Why the West Rules - for Now. The Patterns of History and What They Reveal About the Future*, London 2011.

Myga-Piątek U., *Krajobrazy kulturowe. Aspekty ewolucyjne i typologiczne*, Katowice 2012.

Myga-Piątek U., *Natural, Anthropogenic and Cultural Landscape. An Attempt to Define Mutual Relations and the Scope of Notions / Krajobraz przyrodniczy, antropogeniczny i kulturowy. Próba ustalenia wzajemnych relacji i zakresu znaczeń*, "Dissertations of Cultural Landscape Commission" / "Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego" 23, 2014, s. 39-56.

Nash L.L., *Furthering the Environmental Turn*, "Journal of American History" 100, 2013, 1, s. 131-135.

<https://doi.org/10.1093/jahist/jat098>

Odum H.T., *Environment, Power, and Society*, London 1971.

Parthasarathi P., *Why Europe Grew Rich and Asia Did Not. Global Economic Divergence, 1600-1850*, Cambridge 2011. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511993398>

Pomeranz K., *The Great Divergence. China, Europe, and the Making of the Modern World Economy*, Princeton-Oxford 2000. <https://doi.org/10.1515/9781400823499>

Rose Ph., *The Anthropocene, Cultural-Technological Life, and the Ecological Turn. Rethinking Nature and Humanity via a Real Relation to the Possible*, "Analecta Hermeneutica" 10, 2018, s. 1-36

Sachs I., *Environnement et styles de développement*, "Annales. Économies, Sociétés, Civilisations" 29, 1974, 3, s. 553-570. <https://doi.org/10.3406/ahess.1974.293493>

Samsonowicz H., *Miejsce Polski w Europie*, Warszawa 1995, s. 77.

Smyrski Ł., *Antropologia krajobrazu - na pograniczu dyscyplin*, "Etnografia Polska" 61, 2017, 1/2, s. 125-146.

Sowa J., *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesnością*, Kraków 2011.

Turchin P., The West and the Rest. The Science of the Great Divergence, "Cliodynamics. The Journal of Theoretical and Mathematical History" 4, 2013, 1, s. 67-85.

<https://doi.org/10.21237/C7CLIO4119064>

Tymowski M., Kieniewicz J., Holzer J., Historia Polski, wyd. 1, Paris 1986.

Vansitjan A., Going Beyond the "Ecological Turn" in the Humanities, "Undisciplined Environments" 1 III 2016, <https://entitleblogdotorg3.wordpress.com/2016/03/01/goingbeyond-the-ecological-turn-in-the-humanities/> (16 II 2020).

Vries P., Escaping Poverty. The Origins of Modern Economic Growth, Vienna-Göttingen 2013.

<https://doi.org/10.14220/9783737001687>

Vries P., Via Peking back to Manchester. Britain, the Industrial Revolution, and China, Leiden 2003.

Weiming T., The Ecological Turn in New Confucian Humanism. Implications for China and the World, "Daedalus" 130, 2001, 4: Religion and Ecology. Can the Climate Change?, s. 243-264.

Whitaker M.D., Ecological Revolution. The Political Origins of Environmental Degradation and the Environmental Origins of Axial Religions; China, Japan, Europe, Cologne 2009.

Wilkinson R.G., Poverty and Progress. An Ecological Model of Economic Development, London 1973.

Wilson E.O., Konsiliencja. Jedność wiedzy, tłum. J. Mikos, Poznań 2011.

Żywoty historyczne, red. R. Stemplowski, Kęty 2020.

Krzysztof Skonieczny **Recepcja koncepcji symbiogenezy Lynn Margulis w nowym materializmie na podstawie tekstów Donny Haraway i Myry Hird**

Bednarek J., Powrót "rzeczywistości", w: Teorie wywrotowe, red. A. Gajewska, Poznań 2012, s. 227-240.

Brennan A., Nineteenth- and Twentieth-Century Philosophy, w: A Companion to Environmental Philosophy, red. D. Jamieson, Malden 2001, s. 146-160.

<https://doi.org/10.1002/9780470751664.ch10>

Freud S., Poza zasadą przyjemności, tłum. J. Prokopiuk, Warszawa 2005.

Gilbert S.F., Sapp J., Tauber A.I., A Symbiotic View of Life. We Have Never Been Individuals, "The Quarterly Review of Biology" 87, 2012, 4, s. 325-341, <https://doi.org/10.1086/668166>

Gray M.W., Lynn Margulis and the Endosymbiont Hypothesis: 50 Years Later, "Molecular Biology of the Cell" 28, 2017, 10, s. 1285-1287. <https://doi.org/10.1091/mbc.e16-07-0509>

Haraway D.J., Manifest gatunków stowarzyszonych, tłum. J. Bednarek, w: Teorie wywrotowe, red. A. Gajewska, Poznań 2012, s. 241-260.

Haraway D.J., Staying with the Trouble. Making Kin in the Chthulucene, Durham 2016.

<https://doi.org/10.2307/j.ctv11cw25q>

Hird M.J., The Origins of Sociable Life. Evolution after Science Studies, Basingstoke 2009.

<https://doi.org/10.1057/9780230242210>

Mackenzie A., Murphie A., The Two Cultures Become Multiple? Sciences, Humanities and Everyday Experimentation, "Australian Feminist Studies" 23, 2008, 55, s. 87-100.

<https://doi.org/10.1080/08164640701816256>

Margulis L., Symbiotyczna planeta, tłum. M. Ryszkiewicz, Warszawa 2000.

Pinker S., Tabula rasa. Spory o naturę ludzką, tłum. A. Nowak, Sopot 2012.

Rachels J., Created From Animals. The Moral Implications of Darwinism, Oxford 1990.

Teresi D., Discover Interview. Lynn Margulis Says She's Not Controversial, She's Right, "Discover Magazine" 17 VI 2011, <https://www.discovermagazine.com/the-sciences/discover-interview-lynn-margulis-says-shes-not-controversial-shes-right> (20 VII 2020).

Wittgenstein L., Tractatus logico-philosophicus, tłum. B. Wolniewicz, Warszawa 2000.

Ewa Domańska **Biohumanistyka (rozpoznanie wstępne)**

Bachmann-Medick D., Cultural turns. Nowe kierunki w naukach o kulturze, tłum. K. Krzemieniowa, Warszawa 2012.

Barker C., Alicehajic E., Naranjo Santana J., Post-Mortem Differential Preservation and Its Utility in Interpreting Forensic and Archaeological Mass Burials, w: Taphonomy of Human Remains. Forensic Analysis of the Dead and the Depositional Environment, red. E.M.J. Schotsmans, N. Márquez-Grant, Sh.L. Forbes, Hoboken (NJ) 2017, s. 251-265. <https://doi.org/10.1002/9781118953358.ch18>

Benezraa A., DeStefano J., Gordon J.I., Anthropology of Microbes, "Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America" 109, 2012, 17, s. 6378--6381. <https://doi.org/10.1073/pnas.1200515109>

Biological turn. Idee biologii w humanistyce współczesnej, red. D. Wężowicz-Ziółkowska, E. Wieczorkowska, Katowice 2016.

Biosocial Becoming. Integrating Social and Biological Anthropology, red. T. Ingold, G. Palsson, Cambridge 2013.

Burger O., Todd L.C., Burnett P., The Behavior of Surface Artifacts. Building a Landscape Taphonomy on the High Plains, w: Archaeological Landscapes on the High Plains, red. L.L. Scheiber, B.J. Clark, Boulder 2008, s. 203-236.

Caccianiga M., Bottacin S., Cattaneo C., Vegetation Dynamics as a Tool for Detecting Clandestine Graves, "Journal of Forensic Sciences" 57, 2012, 4, s. 983-988. <https://doi.org/10.1111/j.1556-4029.2012.02071.x>

Charmaz K., Teoria ugruntowana. Praktyczny przewodnik po analizie jakościowej, tłum. B. Komorowska, Warszawa 2009.

Ciunajts D., O krytycznym zadaniu historii pojęć, "Sensus Historiae" 2(3), 2011, 2, s. 55-77.

Colyvan M., Linquist S., Grey W. i in., Philosophical Issues in Ecology. Recent Trends and Future Directions, "Ecology and Society" 14, 2009, 2, <http://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art22/> (18 II 2018). <https://doi.org/10.5751/ES-03020-140222>

Cultural Analysis, Cultural Studies, and the Law. Moving Beyond Legal Realism, red. A.D. Sarat, J. Simon, Durham 2003.

Cyr R.E., The "Forensic Landscapes" of Srebrenica, "Kultura/Culture" 2014, 5, s. 81-91.

Damann F.E., Bacterial Symbionts and Taphonomic Agents of Humans, w: Taphonomy of Human Remains. Forensic Analysis of the Dead and the Depositional Environment, red. E.M.J. Schotsmans, N. Márquez-Grant, Sh.L. Forbes, Hoboken (NJ) 2017, s. 155-166.

<https://doi.org/10.1002/9781118953358.ch12>

Damann F.E., Carter D.O., Human Decomposition Ecology and Postmortem Microbiology, w: Manual of Forensic Taphonomy, red. J. Pokines, S.A. Symes, Boca Raton 2013, s. 37-50.

<https://doi.org/10.1201/b15424-4>

A Different Kind of Ethnography. Imaginative Practices and Creative Methodologies, red. D. Elliott, D. Culhane, Toronto 2016.

Domańska E., Humanistyka ekologiczna, "Teksty Drugie" 2013, 1-2, s. 13-32.

Domańska E., Luka paradygmatyczna we współczesnej humanistyce, w: Mody. Teorie i praktyki, red. E. Winięcka, Poznań 2018, s. 17-32.

Domańska E., Nekrodziejstwo, w: Ekshumacje polityczne. Teoria i praktyka, red. A. Staniewska, E. Domańska, Gdańsk 2021 (w druku).

Domańska E., Nekros. Wprowadzenie do ontologii martwego ciała i szczątków, Warszawa 2017.

Domaradzki J., DNA i jego metafory, "Respectus Philologicus" 27(32), 2015, s. 74-84.

<https://doi.org/10.15388/RESPECTUS.2015.27.32.7>

Franks D.D., Neurosociology. The Nexus between Neuroscience and Social Psychology, New York-London 2010. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-5531-9_7

Gane N., When We Have Never Been Human, What Is to Be Done? Interview with Donna Haraway, "Theory, Culture & Society" 23, 2006, 7/8, s. 135-158. <https://doi.org/10.1177/0263276406069228>

Gilbert S.F., Sapp J., Tauber A.I., A Symbiotic View of Life. We Have Never Been Individuals, "The Quarterly Review of Biology" 87, 2012, 4, s. 325-341, (10 X 2021). <https://doi.org/10.1086/668166>

Główne problemy filozofii biologii, red. K. Chodasewicz, A. Grabizna, A. Proszewska i in., Warszawa 2017.

Hanson I.D., The Importance of Stratigraphy in Forensic Investigation, w: Forensic Geoscience. Principles, Techniques and Applications, red. K. Pye, D.J. Croft, London 2004, s. 39-47.

<https://doi.org/10.1144/GSL.SP.2004.232.01.06>

Haraway D.J., When Species Meet, Minneapolis 2008.

Hinterberger A., Molecular Multicultures, w: The Palgrave Handbook of Biology and Society, red. M. Meloni, J. Cromby, D. Fitzgerald, S. Lloyd, London 2018, s. 251-268. https://doi.org/10.1057/978-1-137-52879-7_11

Holm P. i in., Collaboration between the Natural, Social and Human Sciences in Global Change Research, "Environmental Science & Policy" 28, 2013, s. 25-35.

<https://doi.org/10.1016/j.envsci.2012.11.010>

- Jakubowiak M., Nieuchronny plagiat. Prawo autorskie w nowoczesnym dyskursie literackim, Warszawa 2017.
- Jędrzejko E., O językowych wykładnikach pojęcia "wstyd" w różnych koncepcjach opisu, "Język a Kultura" 2000, 14, s. 59-75.
- Kmita J., Kultura i poznanie, Warszawa 1985.
- Koselleck R., Dzieje pojęć. Studia z semantyki i pragmatyki języka społeczno-politycznego, tłum. J. Merecki, W. Kunicki, Warszawa 2009.
- Koselleck R., Semantyka historyczna, wybór i oprac. H. Orłowski, tłum. W. Kunicki, Poznań 2001.
- Malabou C., Ontologia przypadłości. Esej o plastyczności destrukcyjnej, tłum. P. Skalski, Warszawa 2017.
- Malabou C., Plastyczność a cierpienie mózgowie i psychiczne, tłum. M. Burzyk, "Znak" 2016, 731, s. 68-75.
- Malabou C., Plastyczność u zmięrczu pisma, tłum. P. Skalski, Warszawa 2018.
- Malabou C., Que faire de notre cerveau?, Paris 2004 (wyd. ang.: What Should We Do With Our Brain?, tłum. S. Rand, New York 2009).
- Meloni M., Biology without Biologism. Social Theory in a Postgenomic Age, "Sociology" 48, 2014, 4, s. 731-746. <https://doi.org/10.1177/0038038513501944>
- Meloni M., Cromby J., Fitzgerald D., Lloyd S., Introducing the New Biosocial Landscape, w: The Palgrave Handbook of Biology and Society, red. M. Meloni, J. Cromby, D. Fitzgerald, S. Lloyd, London 2018, s. 1-22. https://doi.org/10.1057/978-1-137-52879-7_1
- New Directions in Law and Literature, red. E.S. Anker, B. Meyler, Oxford 2017.
- Palsson G., Swanson H.A., Down to Earth. Geosocialities and Geopolitics, "Environmental Humanities" 8, 2016, 2, s. 149-171. <https://doi.org/10.1215/22011919-3664202>
- Pomorski J., Historiografia jako autorefleksja kultury poznającej, w: Świat historii. Prace z metodologii historii i historii historiografii dedykowane Jerzemu Topolskiemu z okazji siedemdziesięciolecia urodzin, red. W. Wrzosek, Poznań 1998, s. 375-380.
- Remisiewicz Ł., Zarzut redukcjonizmu w kontekście relacji biologia - socjologia, "Progress. Journal of Young Researchers" 2017, 1, s. 37-49. <https://doi.org/10.4467/25439928PS.17.003.6509>
- Rewilding European Landscapes, red. H.M. Pereira, L.M. Navarro, New York-Dordrecht--London 2015.
- Rose N., The Human Sciences in a Biological Age, "Theory, Culture, Society" 30, 2013, 1, s. 3-34. <https://doi.org/10.1177/0263276412456569>
- Rose N., Polityka życia samego, tłum. A. Kowalczyk, M. Szlinder, "Praktyka Teoretyczna" 2011, 2-3, s. 187-209. <https://doi.org/10.14746/prt.2011.3.8>
- Seaton J., Law and Literature. Works, Criticism, and Theory, "Yale Journal of Law & the Humanities" 11, 1999, 2, s. 479-507.

Skillings D., Holobionts and the Ecology of Organisms. Multi-species Communities or Integrated Individuals?, "Biology & Philosophy" 31, 2016, 6, s. 875-892. <https://doi.org/10.1007/s10539-016-9544-0>

Stotz K., Experimental Philosophy of Biology. Notes from the Field, "Studies in History and Philosophy of Science" 40, 2009, s. 233-237. <https://doi.org/10.1016/j.shpsa.2009.03.008>

Stotz K., Philosophy in the Trenches. From Naturalized to Experimental Philosophy (of Science), "Studies in History and Philosophy of Science" 40, 2009, s. 225-226. <https://doi.org/10.1016/j.shpsa.2009.03.011>

Stotz K., Griffiths P.E., Biohumanities. Rethinking the Relationship between Biosciences, Philosophy and History of Science, and Society, "The Quarterly Review of Biology" 83, 2008, 1, s. 37-45. <https://doi.org/10.1086/529561>

Sturdy Colls C., Holocaust Archaeologies. Approaches and Future Directions, New York 2015. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-10641-0>

Thèves C., Senescau A., Vanin S. i in., Molecular Identification of Bacteria by Total Sequence Screening. Determining the Cause of Death in Ancient Human Subjects, "PLOS ONE" 6, 2011, 7, e21733, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0021733>

Topolski J., Mity i koncepty teoretyczne w narracji historycznej, w: tenże, Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej, Warszawa 1996, s. 203-231.

Trzecia kultura, red. J. Brockman, tłum. P. Amsterdamski i in., Warszawa 1996.

Wężowicz-Ziółkowska D., Moc narrativum. Idee biologii we współczesnym dyskursie humanistycznym, Katowice 2008.

Wrzosek W., Historia - kultura - metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii, wyd. 2, Wrocław 2010.

Zirker A., Poetic Justice. A Few Reflections on the Interplay of Poetry and Justice, "Connotations. A Journal for Critical Debate" 25, 2015-2016, 1, s. 135-151.

Marek Konarzewski **Gaia 2.0 według Bruno Latoura**

Abriszewski K., Teoria Aktora-Sieci Bruno Latoura, "Teksty Drugie" 2007, 1-2, s. 113-126.

Bavel J.J. van, Using Social and Behavioural Science to Support COVID-19 Pandemic Response, "Nature Human Behaviour" 4, 2020, s. 460-471.

Bińczyk E., Epoka człowieka. Retoryka i marazm antropocenu, Warszawa 2018.

Bińczyk E., The Most Unique Discussion of the 21st Century? The Debate on the Anthropocene Pictured in Seven Points, "The Anthropocene Review" 6, 2019, s. 3-18. <https://doi.org/10.1177/2053019619848215>

Bińczyk E., Ocalić Gaję i zbawić zbiorowość. Ekoteologiczne sugestie Brunona Latoura, "Stan Rzeczy" 2, 2013, s. 137-149. <https://doi.org/10.51196/srz.5.10>

Doolittle W.F., Making Evolutionary Sense of Gaia, "Trends in Ecology & Evolution" 34, 2018, s. 889-894. <https://doi.org/10.1016/j.tree.2019.05.001>

Gross P.R., Levitt N., Higher Superstition. The Academic Left and its Quarrels with Science, Baltimore 1994. <https://doi.org/10.1063/1.2807876>

Jylhä K.M., Denial Versus Reality of Climate Change, w: Encyclopedia of the Anthropocene. Elsevier, 2018, (10 X 2021). <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-409548-9.09762-1>

Konarzewski M., Zabielski R., Kowalczyk R., Duszyński J., Białowieża Forest: Logging Data Lacking, "Science" 359, 2018, s. 646, (10 X 2021). <https://doi.org/10.1126/science.aat0295>

Latour B., Down to Earth. Politics in the New Climatic Regime, Cambridge 2018.

Latour B., Facing Gaia. Eight Lectures on the New Climatic Regime, tłum. C. Porter, Cambridge--Malden 2017.

Latour B., The Pasteurization of France, tłum. A. Sheridan, J. Law, Cambridge (MA) 1988.

Latour B., Politics of Nature. How to Bring the Sciences into Democracy, tłum. C. Porter, Cambridge (MA) 2004.

Latour B., Lenton T.M., Extending the Domain of Freedom, or Why Gaia Is so Hard to Understand, "Critical Enquiry" 45, 2019, s. 659-680. <https://doi.org/10.1086/702611>

Latour B., Milstein B., Marrero-Guillamón I., Rodríguez-Giralt I., Down to Earth Social Movements. An Interview with Bruno Latour, "Social Movement Studies" 2018, <https://doi.org/10.1080/14742837.2018.1459298>

Latour B., Woolgar S., Laboratory Life. The Construction of Scientific Facts, wstęp J. Salk, Princeton (NJ) 1979.

Lenton T.M., Gaia and Natural Selection, "Nature" 394, 1998, s. 439-447. <https://doi.org/10.1038/28792>

Lenton T.M., Daines S.J., Dyke J.E., Nicholson A.E., Wilkinson D.M., Williams H.T.P., Selection for Gaia across Multiple Scales, "Trends in Ecology & Evolution" 33, 2018, s. 633-645. <https://doi.org/10.1016/j.tree.2018.05.006>

Lenton T.M., Latour B., Gaia 2.0, "Science" 361, 2018, s. 1066-1068. <https://doi.org/10.1126/science.aau0427>

Lovelock J., Gaia. A New Look at Life on Earth, Oxford 1979.

Lovelock J.E., Daisy World. A Cybernetic Proof of the Gaia Hypothesis, "The Co-Evolution Quarterly" 38, 1983, s. 66-72.

Malm A., The Progress of this Storm. On Society and Nature in a Warming World, London--New York 2018.

Moura J.M.B., Ferreira W.S. Jr., Silva T.C. da, Albuquerque U.P., Landscapes Preferences in the Human Species. Insights for Ethnobiology from Evolutionary Psychology, "Ethnobiology and Conservation" 6, 2017, 10, s. 1-7. <https://doi.org/10.15451/ec2017-07-6.10-1-7>

Oreskes N., Conway E.M., Merchants of Doubt. How a Handful of Scientists Obscured the Truth on Issues from Tobacco Smoke to Global Warming, New York 2010.

Pollini J., Bruno Latour and the Ontological Dissolution of Nature in the Social Sciences. A Critical Review, "Environmental Values" 22, 2013, 1, s. 25-42.

<https://doi.org/10.3197/096327113X13528328798192>

Sokal A., Beyond the Hoax. Science, Philosophy, and Culture, Oxford 2008.

Sokal A., Bricmont J., Fashionable Nonsense. Postmodern Intellectuals Abuse of Science, New York 1998 (wyd. pol.: Modne bzdury. O nadużywaniu pojęć z zakresu nauk ścisłych przez postmodernistycznych intelektualistów, tłum. P. Amsterdamski, tłum. z j. franc. A. Lewańska, Warszawa 2004).

Stamenkovic Ph., The Contradictions and Dangers of Bruno Latour's Conception of Climate Science, "Disputatio. Philosophical Research Bulletin" 9, 2020, 13, s. 1-34.

Stasik A., Współwytwarzanie wiedzy o technologii. Gaz łupkowy jako wyzwanie dla zbiorowości, Toruń 2019.

Tyrrell T., On Gaia. A Critical Investigation of the Relationship between Life and Earth, Princeton 2013. <https://doi.org/10.23943/princeton/9780691121581.001.0001>

Vrieze J. de, "Science Wars" Veteran Has a New Mission, "Science" 358, 2017, s. 159.

<https://doi.org/10.1126/science.358.6360.159>

Ward P., The Medea Hypothesis. Is Life on Earth Ultimately Self-Destructive?, Princeton 2009.

<https://doi.org/10.1515/9781400829880>

Waters C.N. i in., The Anthropocene is Functionally and Stratigraphically Distinct from the Holocene, "Science" 351, 2016, s. 1-10.

Watson A.J., Lovelock J.E., Biological Homeostasis of the Global Environment. The Parable of Daisyworld, "Tellus B" 35, 1983, 4, s. 284-289. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0889.1983.tb00031.x>

Weiner J., Dwa pytania o drzewa. Problem puszczy problemem wartości, "Academia" 1, 2018, 4, s. 22-23.

Paweł Golik Różnorodność i równość w epoce genomu

Alexander D.H., Novembre J., Lange K., Fast Model-Based Estimation of Ancestry in Unrelated Individuals, "Genome Research" 19, 2009, 9, 1655-1664. <https://doi.org/10.1101/gr.094052.109>

Behar D.M., Harmant Ch., Manry J., Oven M. van, Haak W., Martinez-Cruz B., Salaberria J., Oyharçabal B., Bauduer F., Comas D., Quintana-Murci L., The Basque Paradigm. Genetic Evidence of a Maternal Continuity in the Franco-Cantabrian Region since Pre-Neolithic Times, "The American Journal of Human Genetics" 90, 2012, 3, s. 486-493. <https://doi.org/10.1016/j.ajhg.2012.01.002>

Bernard C., Introduction à l'étude de la médecine expérimentale, Paris 1865.

Boesch C., Wild Cultures. A Comparison between Chimpanzee and Human Cultures, Cambridge 2012. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139178532>

Braidotti R., Posthuman Humanities, "European Educational Research Journal" 12, 2013, 1, s. 1-19. <https://doi.org/10.2304/eeerj.2013.12.1.1>

Brodwin P.E., Genetics, Identity, and the Anthropology of Essentialism, "Anthropological Quarterly" 75, 2002, s. 323-330. <https://doi.org/10.1353/anq.2002.0027>

Callaway E., San People Issue Research Code, "Nature" 543, 2017, s. 475. <https://doi.org/10.1038/543475a>

Cann R.L., Stoneking M., Wilson A.C., Mitochondrial DNA and Human Evolution, "Nature" 325, 1987, s. 31-36. <https://doi.org/10.1038/325031a0>

Chen L., Wolf A.B., Fu W., Li L., Akey J.M., Identifying and Interpreting Apparent Neanderthal Ancestry in African Individuals, "Cell" 180, 2020, 4, s. 677-687. <https://doi.org/10.1016/j.cell.2020.01.012>

Dar-Nimrod I., Heine S.J., Genetic Essentialism. On the Deceptive Determinism of DNA, "Psychological Bulletin" 137, 2011, 5, s. 800-818. <https://doi.org/10.1037/a0021860>

Darwin C., On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life, London 1859. <https://doi.org/10.5962/bhl.title.162283>

Dobzhansky T., Różnorodność i równość, tłum. A. Makarewicz, wstęp T. Bielicki, Warszawa 1979.

Enard W., Pääbo S., Comparative Primate Genomics, "Annual Review of Genomics and Human Genetics" 5, 2004, s. 351-378. <https://doi.org/10.1146/annurev.genom.5.061903.180040>

Fan Sh., Kelly D.E., Beltrame M.H. i in., African Evolutionary History Inferred from whole Genome Sequence Data of 44 Indigenous African Populations, "Genome Biology" 20, 2019, 1, s. 82-96. <https://doi.org/10.1186/s13059-019-1821-1>

Gannett L., Racism and Human Genome Diversity Research. The Ethical Limits of Population Thinking, "Philosophy Science" 68, 2001, 3, s. 479-492. <https://doi.org/10.1086/392930>

Génin E., Missing Heritability of Complex Diseases. Case Solved, "Human Genetics" 139, 2020, s. 103-113. <https://doi.org/10.1007/s00439-019-02034-4>

Green R.E., Krause J., Briggs A.W. i in., A Draft Sequence of the Neandertal Genome, "Science" 328, 2010, s. 710-722.

Harris D.N., Song W., Shetty A.C. i in., Evolutionary Genomic Dynamics of Peruvians before, during, and after the Inca Empire, "Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America" 115, 2018, 28, E6526-E6535. <https://doi.org/10.1073/pnas.1720798115>

Hauskeller C., Sturdy S., Tutton R., Genetics and the Sociology of Identity, "Sociology" 47, 2013, s. 875-886. <https://doi.org/10.1177/0038038513505011>

Hofreiter M., Paijmans J.L., Goodchild H. i in., The Future of Ancient DNA. Technical Advances and Conceptual Shifts, "BioEssays" 37, 2015, s. 284-293. <https://doi.org/10.1002/bies.201400160>

Initial Sequence of the Chimpanzee Genome and Comparison with the Human Genome, "Nature" 437, 2005, s. 69-87. <https://doi.org/10.1038/nature04072>

Iovino S., Ecocriticism and a Non-Anthropocentric Humanism. Reflections on Local Natures and Global Responsibilities, w: Local Natures, Global Responsibilities, Rodopi 2010, s. 29-53. https://doi.org/10.1163/9789042028135_004

Jacobs G.S., Hudjashov G., Saag L. i in., Multiple Deeply Divergent Denisovan Ancestries in Papuans, "Cell" 177, 2019, 4, s. 1010-1021. <https://doi.org/10.1016/j.cell.2019.02.035>

Jobling M.A., Tyler-Smith C., The Human Y Chromosome. An Evolutionary Marker Comes of Age, "Nature Reviews Genetics" 4, 2003, s. 598-612. <https://doi.org/10.1038/nrg1124>

Lazaridis I., The Evolutionary History of Human Populations in Europe, "Current Opinion in Genetics & Development" 53, 2018, s. 21-27. <https://doi.org/10.1016/j.gde.2018.06.007>

Lazaridis I., Patterson N., Mittnik A. i in., Ancient Human Genomes Suggest Three Ancestral Populations for Present-Day Europeans, "Nature" 513, 2014, s. 409-413.

Lewontin R.Ch., The Apportionment of Human Diversity, w: Evolutionary Biology, t. 6, red. T. Dobzhansky, M.K. Hecht, W.C. Steere, New York 1972, s. 381-398. https://doi.org/10.1007/978-1-4684-9063-3_14

Lewontin R.Ch., Race and Intelligence, "Bulletin of the Atomic Scientists" 26, 1970, 3, s. 2-8. <https://doi.org/10.1080/00963402.1970.11457774>

Linnæus C., Systema naturæ, sive regna tria naturæ systematice proposita per classes, ordines, genera, & species, Haak 1735. <https://doi.org/10.5962/bhl.title.877>

Morning A., "Everyone Knows It's a Social Construct". Contemporary Science and the Nature of Race, "Sociological Focus" 40, 2007, 4, s. 436-454. <https://doi.org/10.1080/00380237.2007.10571319>

Narasimhan V.M., Patterson N., Moorjani P. i in., The Formation of Human Populations in South and Central Asia, "Science" 365, 2019, eaat7487.

Nielsen R., Akey J.M., Jakobsson M., Pritchard J.K., Tishkoff S., Willerslev E., Tracing the Peopling of the World Through Genomics, "Nature" 541, 2017, s. 302-310. <https://doi.org/10.1038/nature21347>

O'Bleness M., Searles V.B., Varki A., Gagneux P., Sikela J.M., Evolution of Genetic and Genomic Features Unique to the Human Lineage, "Nature Reviews Genetics" 13, 2012, s. 853-866. <https://doi.org/10.1038/nrg3336>

Prigogine I., La fin des certitudes, Paris 1996.

Stevens J., Racial Meanings and Scientific Methods. Changing Policies for NIH-Sponsored Publications Reporting Human Variation, "Journal of Health Politics, Policy and Law" 28, 2003, 6, s. 1033-1087. <https://doi.org/10.1215/03616878-28-6-1033>

Torkamani A., Wineinger N.E., Topol E.J., The Personal and Clinical Utility of Polygenic Risk Scores, "Nature Reviews Genetics" 19, 2018, s. 581-590. <https://doi.org/10.1038/s41576-018-0018-x>

Turkheimer E., Three Laws of Behavior Genetics and What They Mean, "Current Directions in Psychological Science" 9, 2000, 5, s. 160-164. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00084>

Visscher P.M., Goddard M.E., From R.A. Fisher's 1918 Paper to GWAS a Century Later, "Genetics" 211, 2019, s. 1125-1130. <https://doi.org/10.1534/genetics.118.301594>

Weiss M.C., Preiner M., Xavier J.C., Zimorski V., Martin W.F., The Last Universal Common Ancestor between Ancient Earth Chemistry and the Onset of Genetics, "PLoS Genetics" 14, 2018, 8, e1007518. <https://doi.org/10.1371/journal.pgen.1007518>

Woese C.R., Interpreting the Universal Phylogenetic Tree, "Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America" 97, 2000, 15, s. 8392-8396. <https://doi.org/10.1073/pnas.97.15.8392>

Jan Miernowski **Ekologia interdyscyplinarności w świetle amerykańskiej debaty o nauce w dobie Trumpa oraz COVID-19**

Bolton J., *In the Room Where it Happened. A White House Memoir*, New York 2020.

Butler J., *A Dissenting View from the Humanities on the AAUP's Statement on Knowledge*.

In Defense of Critical Inquiry, <https://www.aaup.org/article/dissenting-view-humanitiesaaup%E2%80%99s-statement-knowledge#.Xyd3pjV7k2w> (10 X 2021).

In Defense of Knowledge and Higher Education, <https://www.aaup.org/report/defense-knowledgeand-higher-education> (10 X 2021).

Latour B., *Enquête sur les modes d'existence. Une anthropologie des Modernes*, Paris 2012.

Latour B., *Face à Gaïa. Huit conférences sur le Nouveau Régime Climatique*, Paris 2015.
<https://doi.org/10.3917/dec.latou.2015.01>

Latour B., *Les Microbes. Guerre et paix, suivi de Irréductions*, Paris 1984.

Latour B., *Nous n'avons jamais été modernes. Essai d'anthropologie symétrique*, Paris 1991.

Latour B., *Où atterrir? Comment s'orienter en politique?*, Paris 2017.

Latour B., *Politiques de la nature. Comment faire entrer les sciences en démocratie*, Paris 1999.

Latour B., *Why Has Critique Run Out of Steam? From Matters of Fact to Matters of Concern*, "Critical Inquiry" 30, 2004, 2, s. 225-248. <https://doi.org/10.1086/421123>

Rybak Ch., *UW Struggle. When a State Attacks Its University*, Minneapolis 2017.
<https://doi.org/10.5749/9781452958545>

Maria Kalinowska **Mieczysław Limanowskiego hermeneutyka miasta: Toruń**

Dąbrowska M., *Dzienniki 1951–1957, wybór i oprac. T. Drewnowski, t. 4*, Warszawa 1988.

Kalinowska M., *Profesor Mieczysław Limanowski o Wilnie i kulturalnym dziedzictwie Wielkiego Księstwa Litewskiego*, w: *Pod znakiem Orła i Pogoni. Polsko-litewskie związki naukowe i kulturowe w dziejach Uniwersytetu Wileńskiego. Zbiór studiów*, red. I. Fedorowicz, M. Dawlewicz, K. Geben, Vilnius 2021, s. 328–343. <https://doi.org/10.15388/PZOP.2020.18>

Koschany R., *Semiotyka miasta: od lektury „tekstu” do interpretacji jako praktyki miejskiej*, „Studia Kulturoznawcze” 2013, 1, s. 109–124.

Limanowski M., *Był kiedyś teatr Dionizosa*, oprac. Z. Osiński, Warszawa 1994.

Limanowski M., *Kiedyś było pełno towaru (Z powodu zamierzonych uroczystości w Toruniu)*, „Gazeta Polska” (Warszawa), nr 90, 31 III 1933, s. 5.

Limanowski M., *Kirtikis, wojewoda pomorski*, „Słowo”, nr 283, 8 XII 1931, s. 1.

Limanowski M., *O stosunku nauki do sztuki*, „Nauka Polska” 3, 1920, s. 60–63.

Limanowski M., Święty Mikołaj, opiekun dróg handlowych przy końcu wieków średnich (XV i XVI) w Wielkim Księstwie Litewskim, w: Pamiętnik II Zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów odbytego w Polsce w roku 1927, t. 2, red. L. Sawicki, Kraków 1930, s. 283–284.

Limanowski M., Wycieczka w Tatry i Pieniny (IX Międzynarodowy Kongres Geologiczny 1903), „Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego” 25, 1904, s. 131–183.

Maciejewski J.Z., „Wilno jest wiekuiste” (Mieczysława Limanowskiego spojrzenie na Wilno), w: Mieczysław Limanowski. Człowiek, twórca, świadek czasów. Materiały z sesji naukowej – Toruń 1–3 grudnia 1995, red. M. Kalinowska, A. Sadurski, Toruń 1998, s. 311–318.

Mieczysław Limanowski, red. E. Passendorfer, Toruń 1950 (Studia Societatis Scientiarum Torunensis. Supplementum, 2).

Mieczysław Limanowski. Człowiek, twórca, świadek czasów. Materiały z sesji naukowej – Toruń 1–3 grudnia 1995, red. M. Kalinowska, A. Sadurski, Toruń 1998.

Słowacki J., Dzieła wybrane, t. 3: Dramaty, oprac. E. Sawrymowicz, Wrocław 1979.

Żyłko B., Miasto jako przedmiot semiotyki kultury. Uwagi metodologiczne, „Estetyka i Krytyka” 12, 2007, 1, s. 65–72.

Robert A. Sucharski **Homo qu(a)erens animal albo filolog między kulturą a naturą. Przypadek papugi**

Teksty źródłowe

Greckie teksty źródłowe za: Thesaurus Linguae Graecae Online, www.stephanus.tlg.uci.edu.

Łacińskie teksty źródłowe (o ile nie podano inaczej) za: PHI Latin Texts, <https://latin.packhum.org>.

Ambrosii Theodosii Macrobiani Saturnalia apparatus critico instruxit In Somnium Scipionis Commentarios selecta varia lectio ornata I. Willis, Leipzig 1970.

C. Iulii Solini Collectanea rerum memorabilium iterum recensuit Th. Mommsen, Berolini 1895.

Przekłady

Arystoteles, Zoologia, tłum, wstęp i koment. P. Siwek, w: tenże, Dzieła wszystkie, t. 3, Warszawa 1992, s. 324–613.

Atenajos, Uczta mędrców, tłum., wstęp i koment. K. Bartol (ks. I–II, VI–VII, XI–XII, XIV, XV 665a–686c), J. Danielewicz (ks. III–IV, VIII–X, XIII, XV 686d–702c), Poznań 2010.

Focjusz, Biblioteka. „Kodeksy” 1–150, tłum. z j. gr., wstęp i koment. O. Jurewicz, Warszawa 1986.

Herondas, Mimy, tłum., wstęp i koment. J. Ławińska-Tyszkowska, Wrocław 1988.

Kallimach, Dzieła poetyckie, t. 2, tłum. A. Kotlińska-Toma, E. Żybert-Pruchnicka, Wrocław 2017 (Biblioteka Antyczna, 55).

Owidyusza Nazona Elegii miłosnych tłumaczenie. Xiąg trzy, wyd. B. Hulewicz, Warszawa 1810.

Marek Terencjusz Warron, O gospodarstwie rolnym, tłum. z j. łac., wstęp i koment. I. Mikołajczyk, Wrocław 1991 (Biblioteka Przekładów z Literatury Antycznej, 27).

Opracowania

Boehrer B.Th., Parrot Culture. Our 2,500-Year-long Fascination with the World's Most Talkative Bird, Philadelphia 2004, Kindle edition.

Boryś W., Słownik etymologiczny języka polskiego, Kraków 2010.

Dalby A., Empire of Pleasures. Luxury and Indulgence in the Roman World, London 2000.

Dictionnaire grec-français, oprac. M.A. Bailly, Paris 1935.

Engels D.W., Classical Cats. The Rise and Fall of the Sacred Cat, London–New York 2018, Kindle edition.

Forshaw J.M., Parrots of the World, Princeton 2010. <https://doi.org/10.1515/9781400836208>

Głombiowski K., Ktezjasz z Knidos. Grecki historyk perskiej monarchii Achemenidów, Gdańsk 1981.

A Greek-English Lexicon, oprac. H.G. Liddell, R. Scott, popr. i uzup. H.S. Jones, współpr. R. McKenzie i in. (z popr. suplementem), Oxford 1996.

Handwörterbuch der griechischen Sprache, t. 1–2, oprac. F. Passow, nowe oprac. V. Rost, J.F. Palm, Leipzig 1841–1857.

Hudec K., Przewodnik. Ptaki, tłum. W. Dudziński, Warszawa 1993.

Klein E., A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language, t. 1–2, Amsterdam–London–New York 1966–1967.

Malek J., The Cat in Ancient Egypt, Philadelphia 2019.

Montanari F., Vocabolario della lingua greca, Loescher 2004.

Opeku F., A Commentary with Introduction on the Florida of Apuleius, London 1974, mps rozprawy doktorskiej.

Rocci L., Vocabolario greco-italiano, Roma 1993.

Słownik grecko-polski, t. 1–4, red. Z. Abramowiczówna, Warszawa 1958–1965.

Thesaurus Graecae Linguae, t. 1–8, oprac. H. Stephanus, uzup. C.B. Hase, G.R.L. de Sinner, Th. Fix, Parisiis 1831–1865.

Turasiewicz R., Historiografia: Herodot, Tukidydes, Ksenofont i historycy IV w. przed Chr., w: Literatura Grecji starożytnej, t. 2, red. H. Podbielski, Lublin 2005, s. 11–61.

Wipszycka E., Bravo B., Historia starożytnych Greków, t. 3: Okres hellenistyczny, wyd. 2, Warszawa 2018.

Wotke F., Papagei, w: Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, t. 18, cz. 3, Stuttgart–Waldsee 1949, s. 926–934.

Вейсманъ А.Д., Греческо-русскай словарь, wyd. 5, С.-Петербургъ 1899.

Дворецкий И.Х., Древногреческо-русскай словарь, t. 1–2, Москва 1958.

Kalina Burnat **Poza centrum uwagi: doświadczenie uczenia w szkole i w laboratorium neurobiologa**

Alcaro A., Huber R., Panksepp J., Behavioral Functions of the Mesolimbic Dopaminergic System: an Affective Neuroethological Perspective, "Brain Research Reviews" 56, 2007, 2, s. 283-321
<https://doi.org/10.1016/j.brainresrev.2007.07.014>

Bayle D.J., Schoendorff B., Hénaff M.-A., Krolak-Salmon P., Emotional Facial Expression Detection in the Peripheral Visual Field, "PLoS ONE" 6, 2011, 6, e21584.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0021584>

Berkley M.A., A System for Behavioral Evaluation of the Visual Capacities in the Cats, "Behavior Research Methods & Instrumentation" 11, 1979, 6, s. 545-548. <https://doi.org/10.3758/BF03201376>

Berridge K.C., Robinson T.E., Aldridge J.W., Dissecting Components of Reward: "Liking", "Wanting", and Learning, "Current Opinion Pharmacology" 9, 2009, 1, s. 5-73.
<https://doi.org/10.1016/j.coph.2008.12.014>

Burnat K., Are Visual Peripheries Forever Young?, "Neural Plasticity" 2015, s. 1-13.
<https://doi.org/10.1155/2015/307929>

Carrasco M., Yeshurun Y., Covert Attention Effects on Spatial Resolution, "Progress in Brain Research" 176, 2009, s. 65-86. [https://doi.org/10.1016/S0079-6123\(09\)17605-7](https://doi.org/10.1016/S0079-6123(09)17605-7)

Chelazzi L., Perlato A., Santandrea E., Della Libera Ch., Rewards Teach Visual Selective Attention, "Vision Research" 7, 2013, 85, s. 58-72. <https://doi.org/10.1016/j.visres.2012.12.005>

Das A., Huxlin K.R., New Approaches to Visual Rehabilitation for Cortical Blindness. Outcomes and Putative Mechanisms, "The Neuroscientist. A Review Journal Bringing Neurobiology, Neurology and Psychiatry" 16, 2010, 4, s. 374-387. <https://doi.org/10.1177/1073858409356112>

Dubey R., Griffiths T.L., Reconciling Novelty and Complexity Through a Rational Analysis of Curiosity, "Psychological Review" 127, 2020, 3, s. 455-476. <https://doi.org/10.1037/rev0000175>

Dubey R., Mehta H., Lombrozo T., Curiosity Is Contagious. A Social Influence Intervention to Induce Curiosity, "Cognitive Science" 45, 2021, 2, e12937. <https://doi.org/10.1111/cogs.12937>

Kępiński A., Poznanie chorego, Warszawa 1978.

Kowalczyk N., Shi F., Magnuski M., Skorko M., Dobrowolski P., Kossowski B., Marchewka A., Bielecki M., Kossut M., Brzezicka A., Real-Time Strategy Video Game Experience and Structural Connectivity. A Diffusion Tensor Imaging Study, "Human Brain Mapping" 39, 2018, 9, s. 3742-3758.
<https://doi.org/10.1002/hbm.24208>

Kowler E., Eye Movements. The Past 25 Years, "Vision Research" 51, 2011, 13, s. 1457-1483.
<https://doi.org/10.1016/j.visres.2010.12.014>

Kozak A., Wieteska M., Ninghetto M., Szulborski K., Gałecki T., Szaflik J., Burnat K., Motion-Based Acuity Task. Full Visual Field Measurement of Shape and Motion Perception, "Translational Vision Science & Technology" 10, 2021, 1, <https://doi.org/10.1167/tvst.10.1.9>

Ramsey R., Kaplan D.M., Cross E.S., Watch and Learn. The Cognitive Neuroscience of Learning from Others' Actions, "Trends in Neurosciences" 44, 2021, 6, s. 478-491, S0166-2236(21).
<https://doi.org/10.1016/j.tins.2021.01.007>

Rigoulot S., D'Hondt F., Honoré J., Sequeira H., Implicit Emotional Processing in Peripheral Vision. Behavioral and Neural Evidence, "Neuropsychologia" 50, 2012, 12, s. 2887-2896.

<https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2012.08.015>

Roberts M., Delicato L.S., Herrero J., Gieselmann M.A., Thiele A., Attention Alters Spatial Integration in Macaque V1 in an Eccentricity-Dependent Manner, "Nature Neuroscience" 10, 2007, 11, s. 1483-1491. <https://doi.org/10.1038/nn1967>

Ryu D., Abernethy B., Mann D.L., Poolton J.M., Gorman A.D., The Role of Central and Peripheral Vision in Expert Decision Making, "Perception" 42, 2013, 6, s. 591-607.

<https://doi.org/10.1068/p7487>

Salamone J.D., Correa M., The Mysterious Motivational Functions of Mesolimbic Dopamine, "Neuron" 76, 2012, 3, s. 470-485. <https://doi.org/10.1016/j.neuron.2012.10.021>

Savage B.M., Lujan H.L., Thipparthi R.R., DiCarlo S.E., Humor, Laughter, Learning, and Health! A Brief Review, "Advances in Physiology Education" 41, 2017, 3, s. 341-347.

<https://doi.org/10.1152/advan.00030.2017>

Skinner B.F., Are Theories of Learning Necessary?, "Psychological Review" 57, 1950, 4, s. 193-216.

<https://doi.org/10.1037/h0054367>

Vuilleumier P., Affective and Motivational Control of Vision, "Current Opinion in Neurology" 28, 2015, 1, s. 29-35. <https://doi.org/10.1097/WCO.0000000000000159>

Wise R.A., Dopamine, Learning and Motivation, "Nature Reviews Neuroscience" 5, 2004, 6, s. 483-494. <https://doi.org/10.1038/nrn1406>

Katarzyna Marciniak Lekcje latania, czyli ekologia interdyscyplinarności w programie „Our Mythical Childhood”

Axer J., Antyk i my - perspektywa okresu transformacji, w: Antyk i my w Ośrodku Badań nad Tradycją Antyczną, red. K. Marciniak, Warszawa 2013, s. 19-44, <http://al.uw.edu.pl/pliki/Antyk%20i%20my.pdf> (10 X 2021).

Axer J., Kotick the Saviour. From Inferno to Paradise with Animals, w: Our Mythical Hope. The Ancient Myths as Medicine for the Hardships of Life in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Warsaw 2021 (Our Mythical Childhood), s. 613-628.

Chasing Mythical Beasts. The Reception of Ancient Monsters in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Heidelberg 2020 (Studien zur europäischen Kinder- und Jugendliteratur / Studies in European Children's and Young Adult Literature).

Classical Reception and Children's Literature. Greece, Rome and Childhood Transformation, red. O. Hodkinson, H. Lovatt, London 2018.

D'Alò E., La Gabbianella e il Gatto (1998), DVD, Italia 1999.

DeVries S.M., The Beasts of Ecological Narrative. Intelligent Animals in the Environmental Novels of Luis Sepúlveda, w: tenże, Creature Discomfort. Fauna-Criticism, Ethics, and the Representation of Animals in Spanish American Fiction and Poetry, Leide n-Boston 2016, s. 75-99.

https://doi.org/10.1163/9789004316591_004

Ermolaeva E., Centaurs in Russian Fairy Tales. From the Half-Dog Pulicane to the Centaur Polkan, w: Chasing Mythical Beasts. The Reception of Ancient Monsters in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Heidelberg 2020 (Studien zur europäischen Kinder- und Jugendliteratur / Studies in European Children's and Young Adult Literature), s. 327-337.

Hall E., Cheiron as Youth Author. Ancient Example, Modern Responses, w: Chasing Mythical Beasts. The Reception of Ancient Monsters in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Heidelberg 2020 (Studien zur europäischen Kinder- und Jugendliteratur / Studies in European Children's and Young Adult Literature), s. 301-326.

Hawthorne N., Opowieści z zaczarowanego lasu, tłum. K. Tarnowska, A. Konarek, wyd. z płytą, czyta K. Tyniec, il. J. Wilkoń, Warszawa 2017.

Key E., Century of the Child, tłum. z niem. M. Franzos, New York-London 1909 (oryg. szw.: 1900).

Kümmerling-Meibauer B., Kinder- und Jugendliteratur. Eine Einführung, Darmstadt 2012.

Kümmerling-Meibauer B., Klassiker der Kinder- und Jugendliteratur. Ein internationales Lexikon, t. 1: A-K, Stuttgart-Weimar 1999. https://doi.org/10.1007/978-3-476-03547-9_1

Marciniak K., In the Circle of Chiron's Pupils, or: A Foreword by the Series Editor, w: Our Mythical Education. The Reception of Classical Myth Worldwide in Formal Education, 1900-2020, red. L. Maurice, Warsaw 2021 (Our Mythical Childhood), s. 11-15.

Marciniak K., Mitologia grecka i rzymska. Spotkania ponad czasem, Warszawa 2018.

Marciniak K., What Is a Classic... for Children and Young Adults?, w: Our Mythical Childhood... The Classics and Literature for Children and Young Adults, red. K. Marciniak, Leiden-Boston 2016 (Metaforms. Studies in the Reception of Classical Antiquity), s. 1-26. https://doi.org/10.1163/9789004335370_002

Maurice L., From Chiron to Foaly. The Centaur in Classical Mythology and Fantasy Literature, w: The Reception of Ancient Greece and Rome in Children's Literature. Heroes and Eagles, red. L. Maurice, Leiden-Boston 2015 (Metaforms. Studies in the Reception of Classical Antiquity), s. 139-168. https://doi.org/10.1163/9789004298606_008

Murnaghan Sh., Roberts D.H., Armies of Children. War and Peace, Ancient History and Myth in Children's Books after World War One, w: Our Mythical Childhood... The Classics and Literature for Children and Young Adults, red. K. Marciniak, Leiden-Boston 2016 (Metaforms. Studies in the Reception of Classical Antiquity), s. 221-240. https://doi.org/10.1163/9789004335370_017

Murnaghan Sh., Roberts D.H., "A Kind of Minotaur". Literal and Spiritual Monstrosity in the Works of Nathaniel Hawthorne, w: Chasing Mythical Beasts. The Reception of Ancient Monsters in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Heidelberg 2020 (Studien zur europäischen Kinder- und Jugendliteratur / Studies in European Children's and Young Adult Literature), s. 55-74.

Murnaghan Sh., Roberts D.H., Picturing Duality. The Minotaur as Beast and Human in Illustrated Myth Collections for Children, w: Chasing Mythical Beasts. The Reception of Ancient Monsters in Children's and Young Adults' Culture, red. K. Marciniak, Heidelberg 2020 (Studien zur europäischen Kinder- und Jugendliteratur / Studies in European Children's and Young Adult Literature), s. 75-97.

Nodelman P., The Hidden Adult. Defining Children's Literature, Baltimore 2008.

Nodelman P., The Other. Orientalism, Colonialism, and Children's Literature, "Children's Literature Association Quarterly" 17, 1992, 1, s. 29-35. <https://doi.org/10.1353/chq.0.1006>

Our Mythical Childhood... The Classics and Literature for Children and Young Adults, red. K. Marciniak, Leiden-Boston 2016 (Metaforms. Studies in the Reception of Classical Antiquity).

The Pretty Little Pocket Book Intended for the Instruction and Amusement of Little Master Tommy and Pretty Miss Polly, red. J. Newbery, London 1744.

Schlanger Z., A Philosopher Invented a Word for the Psychic Pain of Climate Change, "Quartz" 13 X 2018, <https://qz.com/1423202/a-philosopher-invented-a-word-for-the-psychic-painof-climate-change> (16 II 2021).

Sepúlveda Luis, Historia o mewie i kocie, który uczył ją latać: dla młodzieży od lat 8 do 88, tłum. M. Raczkiwicz, il. M. Hyman, Warszawa 2002 (oryg. hiszp. 1996).

Stroh W., From Aesop to "Asterix Latinus". A Survey of Latin Books for Children, w: Our Mythical Childhood... The Classics and Literature for Children and Young Adults, red. K. Marciniak, Leiden-Boston 2016 (Metaforms. Studies in the Reception of Classical Antiquity), s. 29-34. https://doi.org/10.1163/9789004335370_003

Wall B., The Narrator's Voice. The Dilemma of Children's Fiction, Basingstoke 1991.